

CONCLUSIONS JORNADA ELS DRETS HUMANS A LA PRÀCTICA: ASSISTÈNCIA LLETRADA A PERSONES EN DETENCIÓ POLICIAL

ICA LLEIDA, 1 de juny 2023

Amb motiu dels 25 anys de la creació de la comissió DDHH del col·legi

Els Drets humans a la pràctica: assistència lletrada a persones en detenció policial

Amb motiu dels 25 anys de la constitució de la Comissió de DDHH de l'ICALL

Dijous 1 de juny, 10:00h

Lloc: presencial a la seu del Col·legi de l'Advocacia de Lleida, Plaça de Sant Joan 6-8, 25007 Lleida

10:00h-Inauguració

10:10h-11:45h TAULA 1 "Els drets de les persones detingudes"

- **Javier Hernández García**, magistrat de la Sala Segona del Tribunal Suprem
- **Josep Maria Estela Ribes**, cap de Mossos d'Esquadra de la Regió Ponent
- **Jorge Lucía Morlans**, fiscal en cap de la Fiscalia Provincial de Lleida
- **Marina Roig Altozano**, advocada penalista

11:45h-12:15h Pausa Cafè

12:15h-13:30h TAULA 2:"El rol de l'advocat/ada en l'atenció a la persona detinguda"

- **Sònia Olivella Saludes**, advocada penalista de l'Associació Irdia
- **Carmen Bestué Salinas**, professora agredada a la UAB, llicenciada en dret i doctora en teoria de la traducció

13:30-Clausura

Assistència gratuïta prèvia inscripció a: www.cicac.cat

TAULA 1: ELS DRETS DE LES PERSONES DETINGUDES

Ponents:

- Javier Hernández García
- Jorge Lucía Morlans
- Josep M. Estela Ribes
- Marina Roig Altozano

Conclusions

Javier Hernández García

1. Un sistema penal que no faci una aposta activa pels drets de les persones detingudes no seria compatible amb l'estat democràtic actual ni amb els estàndards mínims de protecció europea.
2. La jurisprudència del TEDH fixa la seva mirada en la vulneració dels drets de les persones sotmeses al procediment penal en situacions de detenció, i ha generat un corpus de jurisprudència que recorda les garanties a respectar en aquestes situacions.
3. Especialment en situacions de discapacitat, l'art. 520 LL.E.Crim. no contempla l'extensió dels drets a les persones que tenen la representació de les persones discapacitades. La inexistència d'un estatut de persones vulnerables no ha de dificultar l'activació de fórmules que ja estan previstes a l'ordenament jurídic com seria les mesures previstes a l'art. 7 bis LEC.
4. El judici de valoració de l'estatus de la persona en el procediment penal ha de ser rigorós per evitar pèrdua de garanties en situacions de mutacions, com per exemple, quan una persona intervé com a testimoni i muta la condició a investigada.
5. Dret a la informació: necessitat de garantir la comprensió dels drets per part de la persona detinguda, segons la seva situació personal i amb especial atenció a situacions de discapacitat.
6. Contingut de la informació a facilitar a la persona detinguda ha de contemplar:
 - a. la tipificació o, com a mínim, el marc normatiu on es situa el fet investigat
 - b. informació detallada de la motivació de la detenció, íntimament relacionada amb les fonts de prova dels fets investigats.

Jorge Lucía Morlans

1. La Directiva 2012/13/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 22 de maig de 2012 relativa al dret a la informació en els processos penals, regula l'accés als materials als que es pot accedir en situacions de detenció: son els materials essencials que han motivat la detenció i que no posin en perill a tercers o comprometre la investigació.
2. La negativa a permetre aquest accés suposa una violació del dret a la igualtat en el procediment .
3. No equival a l'accés a la totalitat. S'ha de permetre accés a tot allò que és essencial per garantir la defensa.

Josep M. Estela Ribes

1. Importància de les situacions de detencions en una policia democràtica que obliga a de disposar de protocols que regulen tots els aspectes de la detenció: informació de drets, custòdia, alimentació, etc.
2. Informació que faciliten a la persona detinguda: informacions següents: elements essencials per impugnar de la legalitat de la detenció: concreció dels fets, indicis que porten a la consideració de la participació de la persona en els fets delictius
3. Quan es sol·licita, s'ha de donar accés als materials que han provocat la detenció, mostrant aquests, però sense facilitar còpia.

Marina Roig Altozano

1. La intervenció lletrada té una triple funció:

- a. Funció de garantia per assegurar el compliment dels drets de les persones detingudes,
- b. Funció probatòria, per comprovar la fidelitat del que es transcriu a l'acta de declaració, i
- c. Funció de defensa, amb l'assessorament sobre la conducta a observar, evitació d'autoinculpació i assegurar de forma efectiva els principis de igualtat i contradicció.

2. Concreció de la intervenció lletrada:

- a. Entrevista reservada,
- b. Intervenció en diligències de declaració, diligències de reconeixement de la persona detinguda, diligències de reconstrucció de fets en que participi la persona detinguda, i informar a la persona detinguda de les conseqüències de prestar o denegar consentiment a la pràctica de diligències de investigació

TAULA 2: EL ROL DE L'ADVOCAT/ADA EN L'ATENCIÓ A LA PERSONA DETINGUDA

Ponents:

- **Sonia Olivella Saludes**
- **Carmen Bestué Salinas**

Sonia Olivella Saludes

1. Com ha de ser l'exercici actiu dels advocats i advocades l'assistència lletrada a la persona detinguda.
 - a. Importància de la intervenció activa de l'advocat/ada.
 - b. Importància de la privacitat de l'entrevista entre el lletrat/ada i la persona detinguda.
 - c. Importància de la ponderació dels diferents interessos que poden ser contraris entre si.
 - d. Especial atenció a situacions de vulnerabilitat.
 - e. Importància de l'assegurament dels drets de la persona detinguda.
2. Importància de la tasca de l'advocacia i de l'assistència lletrada davant la tortura com a mecanisme de prevenció de la tortura:
 - a. Garantir el dret a l'assistència mèdica
 - b. Garantir el dret a informar de la detenció a persones determinades
 - c. Importància d'escurçar temps de detenció.
3. Importància de l'assistència psicojurídica en casos de persones en situació de vulnerabilitat.
4. Importància de l'assegurament de la prova en situacions de tortura i maltractament institucional

Carmen Bestué Salinas

1. La manca de coneixement de la llengua del procediment és un factor de vulnerabilitat.
2. Importància de la constància de les vulneracions de dret en el camp de la interpretació per una correcta defensa.

CONCLUSIONS RESUMIDES

1. Un sistema penal que no faci una aposta activa pels drets de les persones detingudes no seria compatible amb l'estat democràtic actual ni amb el estàndards mínims de protecció europea.
2. Dret a la informació: necessitat de garantir la comprensió dels drets per part de la persona detinguda, segons la seva situació personal i amb especial atenció a situacions de vulnerabilitat.
3. La Directiva 2012/13/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 22 de maig de 2012 relativa al dret a la informació en els processos penals, regula l'accés als materials als que es pot accedir en situacions de detenció: son els materials essencials que han motivat la detenció i que no posin en perill a tercers o comprometre la investigació. La negativa a permetre aquest accés suposa una violació del dret a la igualtat en el procediment .
4. Importància de les situacions de detencions en una policia democràtica que obliga a de disposar de protocols que regulin tots els aspectes i drets de les persones en situació de detenció, amb previsió de la informació concreta a facilitar (elements essencials per impugnar de la legalitat de la detenció: concreció dels fets i dels indicis que porten a la participació de la persona en els fets delictius) i facilitant l'accés als materials que han provocat la detenció, mostrant aquests, però sense facilitar còpia.

5. La intervenció lletrada té una triple funció
 - a. Funció de garantia per assegurar el compliment dels drets de les persones detingudes,
 - b. Funció probatòria, per comprovar la fidelitat del que es transcriu a l'acta de declaració, i
 - c. Funció de defensa, amb l'assessorament sobre la conducta a observar, evitació d'autoinculpació i assegurar de forma efectiva els principis de igualtat i contradicció.

6. Importància d'un exercici actiu, per part dels advocats i advocades, en l'assistència lletrada a la persona detinguda, i de la tasca de l'advocacia, a través d'aquesta assistència lletrada, com a mecanisme de prevenció de la tortura.

7. La manca de coneixement de la llengua del procediment és un factor de vulnerabilitat i la importància de la constància de les vulneracions de dret en el camp de la interpretació per una correcta defensa